

Dret de Família

Codi: 103955

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500786 Dret	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Susana Navas Navarro

Correu electrònic: Susana.Navas@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Lorenzo Prats Albentosa

Prerequisits

És presuposa el coneixement del dret civil patrimonial (categories conceptuals explicades a obligacions i contractes (Dret Civil II i Dret Civil III) i a Drets reals (Civil IV)), així com és presuposa el coneixement de les institucions explicades a part general i persona (Dret Civil I).

Objectius

Objectius

Els objectius són els següents:

1. coneixement dels conceptes fonamentals del Dret de Família
2. Els règims econòmics matrimonials: liquidació i extinció
3. afrontar els problemes pràctics per part dels estudiants de cara al seu futur professional
4. coneixements línies jurisprudencials

Competències

- Comunicar de manera persuasiva els punts de vista propis.
- Contextualitzar les diferents formes de creació del dret en la seva evolució històrica i en la seva realitat actual.
- Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
- Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics i generals de l'ordenament jurídic.
- Identificar els conflictes d'interessos subjacents en litigis i casos reals.
- Planificar i organitzar: gestió del temps, dels recursos, etc.
- Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits i dictàmens.
- Ser capaç d'aprendre de manera autònoma i tenir un esperit emprenedor.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els coneixements adquirits en l'elaboració de documents que reflecteixin determinats interessos jurídics.
2. Aplicar estratègies comunicatives per identificar i exposar conflictes de caràcter jurídic en els diversos àmbits del dret civil, civil familiar, de successions, de consum, de menors, de responsabilitat civil.
3. Aplicar estratègies per a produir textos escrits i orals en els diversos àmbits del dret civil.
4. Comunicar de manera persuasiva els punts de vista propis.
5. Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
6. Distingir el context sociojurídic de les diverses institucions civils.
7. Identificar els conflictes d'interessos que pretén resoldre el legislador quan elabora normes civils.
8. Planificar i organitzar: gestió del temps, dels recursos, etc.
9. Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits i dictàmens.
10. Resoldre interferències entre els diferents interessos en conflicte presents en les normes civils.
11. Ser capaç d'aprendre de manera autònoma i tenir un esperit emprenedor.

Continguts

DRET DE FAMÍLIA

TEMA 1. LES FAMÍLIES, EL PARENTIU I ELS ALIMENTS D'ORIGEN FAMILIAR

1. Família i famílies. La convivència
2. El Dret de família: concepte i caracterització . El negoci jurídic familiar
3. El parentiu: concepte, tipus, línies.
4. Aliments d'origen familiar:
 - 4.1. Concepte. Caràcters
 - 4.2. Subjectes
 - 4.3. Requisits de naixement
 - 4.4. La prestació d'aliments. Compliment i quantia. Compliment per tercer
 - 4.5. Extinció: causes
 - 4.6. El Fons de Garantia del pagament d'aliments

TEMA 2. LA FILIACIÓ PER NATURESA

1. Període legal de concepció
2. La determinació de la filiació:
 - 2.1. La determinació de la filiació matrimonial: maternitat, paternitat i fecundació assistida de dona casada
 - 2.2. La determinació de la filiació no matrimonial: establiment. El reconeixement. La presumpció de paternitat no matrimonial. Fecundació assistida de la dona
3. Les accions de filiació:
 - 3.1. Accions de reclamació
 - 3.2. Accions d'impugnació. Acumulació de pretensions
 - 3.3. Mesures cautelars i prova
4. Efectes de la filiació per naturalesa

5. La maternitat per subrogació

TEMA 3. LA FILIACIÓ ADOPTIVA

1. Principis inspiradors de la regulació de l'adopció
2. Subjectes: requisits i prohibicions per adoptar
3. Constitució de l'adopció: requisits, subjectes intervinents
4. Efectes específics de la filiació adoptiva
5. Extinció de la filiació adoptiva
6. L'acolliment preadoptiu

TEMA 4. LA POTESTAT PARENTAL

1. Concepte i naturalesa
2. Titularitat i exercici de la potestat parental
 - 2.1. Exercici i actuació individual. Protecció dels tercers de bona fe
 - 2.2. Exercici en cas de famílies reconstituïdes
 - 2.3. Exercici per pares menors d'edat
3. Contingut de la potestat parental: drets i deures dels progenitors i fills. Contribució a les despeses familiars
4. La representació legal. Supòsits on s'exclou
5. Administració dels béns dels fills:
 - 5.1. Béns exclosos
 - 5.2. Drets i deures dels progenitors i dels fills
 - 5.3. Efectes derivats de l'administració dels progenitors
 - 5.4. Fi de l'administració
6. Suspensió, privació i extinció de la potestat parental

TEMA 5. EL MATRIMONI: REQUISITS I FORMES

1. El matrimoni: concepte, caracterització. El ius connubii. Sistemes matrimonials
2. La promesa de matrimoni: règim jurídic
3. Requisits del matrimoni: enumeració:
 - 3.1. Capacitat per a contraure matrimoni. Impediments
 - 3.2. El consentiment matrimonial. Vici de la voluntat
4. Les formes del matrimoni:
 - 4.1. El matrimoni en forma civil. Matrimoni en perill de mort. Matrimoni secret
 - 4.2. El matrimoni en forma religiosa
5. Inscripció del matrimoni

TEMA 6. EL MATRIMONI: EFECTES PERSONALS I PATRIMONIALS

1. Efectes personals. Drets i deures dels cònjuges. Domicili familiar i direcció de la família
2. Efectes patrimonials: règim econòmic primari
 - 2.1. Despeses familiars: concepte, contribució i responsabilitat
 - 2.2. Disposició de l'habitatge familiar
 - 2.3. Els drets viduals familiars
3. Efectes patrimonials: relacions econòmiques entre els cònjuges
 - 3.1. Règim econòmic matrimonial (remissió)
 - 3.2. Contractació entre cònjuges. Protecció dels creditors. Embargament de comptes bancaris indistints
 - 3.3. Els capítols matrimonials: concepte, contingut, forma, modificació i ineficàcia
 - 3.4. Les donacions entre cònjuges: classes, règim jurídic, revocació
 - 3.5. Adquisicions oneroses amb pacte de supervivència. Règim dels béns. Embargament i concurs. Extinció

TEMA 7. ELS RÈGIMS ECONÒMICS MATRIMONIALS

1. El règim de separació de béns. Principis que el caracteritzen:
 - 1.1. Béns propis. Adquisicions oneroses. Titularitats dubtoses
 - 1.2. L'extinció i liquidació del règim. Compensació per raó del treball
2. El règim de participació en els guanys: concepte, modalitats, règim jurídic
 - 2.1. El crèdit de participació i el seu pagament
 - 2.2. Extinció i liquidació
3. El règim de comunitat de béns: concepte, règim jurídic, estructura
 - 3.1. Béns comuns i béns privatis: administració i disposició
 - 3.2. Extinció i liquidació: determinació i valoració dels béns

TEMA 8. ALTRES RÈGIMS ECONÒMICS MATRIMONIALS

1. L'associació a compres i millores: concepte i règim jurídic
2. L'agermanament o pacte de mig per mig: concepte i règim jurídic
3. El pacte de convinença o mitja guanyeria: concepte i règim jurídic
4. La "sociedad de gananciales" al Codi civil espanyol
 - 4.1. Concepte i estructura: béns privatis i béns gananciales. Regles específiques d'atribució. La presumpció de ganancialitat. Despeses. Responsabilitat
 - 4.2. Gestió de la societat. Dissolució i liquidació de la societat
 - 4.3. Inscripció dels béns en el registre de la propietat

TEMA 9. LA SEPARACIÓ, LA DISSOLUCIÓ I LA NUL·LITAT DEL MATRIMONI

1. La separació: concepte i classes

1.1. La separació judicial: separació consensual i separació per voluntat individual. Requisits. L'exempció del termini. Efectes específics de la separació judicial. La reconciliació

1.2. La separació de fet: configuració jurídica. Efectes específics

2. La dissolució del matrimoni. Causes:

2.1. Mort. Declaració de mort. Efectes

2.2. El divorci: requisits. L'acció de divorci. Efectes específics del divorci

3. La nul·litat:

3.1. Causes

3.2. L'acció de nul·litat. La convalidació del matrimoni nul

3.3. Efectes de la nul·litat. El matrimoni putatiu

3.4. Executorietat de la nul·litat del matrimoni canònic

TEMA 10. EFECTES PERSONALS I PATRIMONIALS DE LA NUL·LITAT DEL MATRIMONI, DE LA SEPARACIÓ JUDICIAL I DEL DIVORCI

1. Les mesures prèvies a la interposició de la demanda

2. Efectes "ex lege". Mesures provisionals

3. Mesures definitives proposades per conveni regulador: contingut, aprovació judicial, modificació

4. Pactes fora de conveni: pacte en cas de ruptura futura i pacte amistós de separació

4. Mesures judicials definitives acordades per l'autoritat judicial

5. Modificació de mesures ordenades en un procés matrimonial

6. Contingut de les mesures:

6.1. Cura dels fills. Pla de parentalitat. Exercici de la guarda. El dret del menor a ésser informat i escoltat en totes les matèries que l'afecten. El principi de l'interès del menor

6.2. La prestació compensatòria: Determinació. Pagament. Extinció. Pactes prematrimonials de renúncia a la prestació

6.3. Ús i disposició de l'habitatge familiar

7. Efectes civils en cas de violència de gènere

TEMA 11. LA CONVIVÈNCIA ESTABLE EN PARELLA I ALTRES RELACIONS CONVIVENCIALS

1. La regulació de la convivència estable en parella:

1.1. Constitució. Requisits personals

1.2. Relacions econòmiques. Pactes en previsió de la ruptura de la convivència

1.3. Extinció. Causes. Efectes: guarda dels fills, atribució de l'habitatge familiar, compensació econòmica i prestació alimentària. Acords assolits en cas de cessament de la convivència

2. Les relacions convivencials d'ajuda mútua:

- 2.1. Requisits personals
- 2.2. Constitució
- 2.3. Extinció. Causes. Efectes

TEMA 12. LA MEDIACIÓ EN L'ÀMBIT FAMILIAR

- 1. La mediació familiar com solució alternativa de conflictes en l'àmbit familiar
- 2. Concepte i distinció d'altres figures
- 3. Subjectes i objecte de la mediació
- 4. El procés de mediació
- 5. Els efectes de la mediació

Metodologia

El procés d'aprenentatge té com a base el treball de l'estudiant, qui aprèn treballant, essent la missió del professorat ajudar-lo en aquesta tasca subministrant-li informació i mostrant-li les fonts on es pot aconseguir.

El desenvolupament de la docència de l'assignatura i de la formació de l'estudiant es fonamenta en les següents activitats:

1. Activitats dirigides

1.1 Classes magistrals: on l'estudiant assoleix les bases conceptuals de la matèria i seu el marc jurídic normatiu i jurisprudencial. Les classes magistrals són les activitats en les quals s'exigeix menys interactivitat a l'estudiant i estan concebudes com un mètode fonamentalment unidireccional de transmissió de coneixements del professor a l'alumne.

1.2. Classes pràctiques: on els estudiants analitzen i resolen juntament amb el professor casos pràctics prèviament elaborats. En supòsits concrets, els casos s'elaboraran a classe. La base del treball pràctic és la comprensió i aplicació crítica de la normativa i jurisprudència relacionades amb el contingut essencial explicat a les classes teòriques.

2. Activitats supervisades

Es tracta d'activitats que els estudiants desenvoluparan en l'aula, amb la supervisió i suport del professor. Es tracta de l'elaboració d'algun supòsit pràctic en l'aula, estudi i discussió oral de textos jurídics, bé de la realització d'esquemes d'alguns epígrafs de l'assignatura, de l'elaboració d'un glossari de conceptes. El contingut concret d'aquestes activitats el determinarà el professor de cada grup.

3. Activitats autònomes

3.1.: Elaboració de documents: es tracta de documents de les activitats pràctiques que seran lliurades i analitzades a l'aula (vegeu 1.2). Es pot tractar de casos pràctics proposats amb l'antelació suficient pel professor extrets de sentències dels tribunals. També es proposa com activitat autònoma un examen parcial, la forma concreta del qual la determinarà cada professor en el seu grup.

3.2. Cerca de bibliografia i jurisprudència per a la resolució dels casos pràctics i la preparació de l'examen: En algun o alguns casos els estudiants hauran de fer la cerca de la documentació de forma autònoma.

3.3. Lectura comprensiva de textos jurídics: Els textos jurídics poden ser sentències, normes articles de revista o monografies, a més del manual o dels manuals recomanats. El tipus de text jurídic concret es determinarà per cada professor segons el seu grup. Part del material jurídic a disposició de l'estudiant es lliurarà mitjançant el campus virtual.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides

classes magistrals	29,5	1,18	1, 4, 5, 6
classes pràctiques	7,5	0,3	1, 2, 3, 9

Tipus: Supervisades

aplicació pràctica de coneixements teòrics	8	0,32	1, 5, 6, 7, 10
--	---	------	----------------

Tipus: Autònomes

cerca de bibliografia i jurisprudència	10	0,4	1, 5, 8
estudi	43,5	1,74	1, 6, 8, 11
exàmen parcial	1,5	0,06	1, 3, 9
lectura textos jurídics	30	1,2	3, 5, 6, 7
redacció treballs	20	0,8	4, 5, 8, 9

Avaluació**SISTEMA D'AVALUACIÓ DE L'ADQUISICIÓ DE LES COMPETÈNCIES I SISTEMA DE QUALIFICACIONS****1. Sistema d'avaluació****1.1.**

:

Avaluació continuada

El professor de cada grup proposarà a l'inici del curs les activitats que consideri pertinents a efectes de l'avaluació continuada. A tall d'exemple es pot tractar de:

- fer proves de coneixements teòrics (escrites/orals) al llarg del curs
- aplicació pràctica de conceptes teòrics (casos pràctics, glossaris, esquemes, etc...)
- comentaris de sentències, redacció de documents

1.2.**Examen final:**

Tots els alumnes hagin superat o no l'avaluació continuada PODEN ACCEDIR a l'examen final. El tipus concret d'examen (oral, escrit, desenvolupament de preguntes, multiple choice, etc...) serà determinat per l'equip docent. Els estudiants s'examinen del programa de l'assignatura.

1.3.**Qualificació de l'assignatura amb el sistema d'avaluació**

La puntuació obtinguda en l'avaluació continuada tindrà un valor del 30% de la qualificació de l'assignatura. La puntuació de l'examen tindrà un valor del 70% de la qualificació de l'assignatura.

nota de l'avaluació continuada: l'obtinguda o bé 0 si no s'ha fet.

nota de l'examen final: l'obtinguda a l'examen

L'assignatura s'aprovarà amb l'obtenció d'un mínim de 5 sobre 10, d'acord amb els percentatges establerts.

SISTEMA D'AVALUACIÓ I DE RE-AVALUACIÓ: per accedir a la re-avaluació s'ha d'obtenir una nota mínima de 3 sobre 10 entre la nota de l'avaluació continuada i l'examen final. Els alumnes s'examinen del programa de l'assignatura. L'assignatura s'aprovarà amb l'obtenció d'un mínim de 5 sobre 10, d'acord amb els percentatges establerts. La nota final que constarà serà la de la re-avaluació en cas de presentar-se.

.

3. CONVOCATÒRIES

L'establert a la normativa.

Activitats d'avaluació

Resultats

Títol	Pes	Hores	ECTS	d'aprenentatge
examen final ordinari	70%	0	0	1, 3, 4, 5
prova coneixements teòrics+aplicació pràctica conceptes teòrics+activitats proposades pel professor	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
re-avaluació	70%	0	0	1, 2, 4, 5, 10

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA

1. Legislació:

- La Legislació Civil Catalana: Codi Civil de Catalunya i legislació complementària
- Codi Civil espanyol
- Llei i Reglament del Registre Civil

2. Bibliografia bàsica:

- Derecho Civil de Cataluña. Derecho de Familia, Pozo Carrascosa, Pedro, Vaquer Aloy, Antoni, Bosch Capdevila, Esteve, Marcial Pons, Barcelona, 2013
- Derecho de familia aplicable en Catalunya, M^a. del Carmen Gete-Alonso y Calera, Judith Solé Resina, Maria Ysàs Solanes, Tirant lo Blanch, València, 3^a Ed. 2013.
- XVII Jornades de Dret català a Tossa, Qüestions actuals del dret català de la persona i de la família, Àrea de dret civil, UdG (coord.), Documentia Universitaria, 2013.
- Elementos del Derecho Civil, T. IV. Derecho de Familia, J. L. Lacruz Berdejo, 4ª edic., Ed. Dykinson, Madrid, 2010.
- Les institucions de protecció de la persona en el Dret civil de Catalunya, Antoni Vaquer - Pedro del Pozo - Esteve Bosch, Documents de Treball, Centre d'estudis jurídics i formació especialitzada (http://www.recercat.net/bitstream/handle/2072/179315/institucions_proteccio_dretcivil.pdf?sequence=1).

3. Bibliografia recomanada:

- El nuevo derecho de la persona y de la familia en el Libro 2º el Código civil de Cataluña, S. Nasarre Aznar / R. Barrada Orellana / M. Garrido Melero (dirs.), Bosch, Barcelona, 2010.
- Tratado de derecho de la familia, 8 vols., M. Cuenca / M. Yzquierdo, Ed. Aranzadi, 2011.
- Comentarios al Código civil, A. Domínguez Luelmo (dir.), Lex Nova, Valladolid, 2010.